

Liceum Ogólnokształcące im. Zygmunta Działowskiego w Wąbrzeźnie
dla 3-letniego liceum

1. **Przedmiot: przyroda**
2. Nauczyciel: Gutowska-Mądra Kamila, Turbak Paweł, Małgorzata Walasek
3. **Przyroda jest nauczana w zakresie podstawowym w klasach drugich, trzecich o profilu humanistycznym.**
4. **Oceniane formy aktywności i przypisywane im wagi wynikają z postanowień §19. ustęp 2. Statutu Szkoły:**

Forma aktywności	Waga oceny
Sprawdzian	2
Kartkówka	1
Aktywność na lekcji	1
Odpowiedź ustna	2
Praca domowa	1
Praca w grupach	1
Referat	2

5. **Zasady zaliczania obowiązkowych form aktywności w przypadku usprawiedliwionej nieobecności są zgodne z postanowieniami Statutu Szkoły zawartymi w §18 ustęp 3, punkty 8-9. W zakresie oceniania obowiązują zasady zawarte w Statucie Szkoły w §18 ustęp 3, punkty 6-7 oraz 10-16.**
6. **Wymagania edukacyjne wynikają z obowiązującej podstawy programowej zawartej w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z 12 sierpnia 2012 roku – stanowią załącznik do pso.**
7. Ogólne kryteria oceny są następujące:

a) Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- ma i stosuje wiadomości oraz umiejętności wykraczające poza zakres wymagań podstawy programowej dla danego etapu kształcenia,
- ma wiadomości oraz umiejętności z zakresu wymagań podstawy programowej dla danego etapu kształcenia i stosuje je do rozwiązania zadań problemowych o wysokim stopniu złożoności,
- samodzielnie podejmuje działania zmierzające do poszerzenia swoich wiadomości i umiejętności zdobytych na lekcjach przyrody,
- formułuje problemy i buduje modele odpowiedzi,
- wykorzystuje wiedzę i umiejętności do analizy, syntezy i rozwiązywania nietypowych problemów.

b) Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone w wymaganiach podstawy programowej,
- stosuje zdobytą wiedzę i umiejętności do rozwiązywania problemów oraz zadań problemowych (nowych),
- analizuje i ocenia informacje pochodzące z różnych źródeł,
- poprawnie wyjaśnia zależności przyczynowo-skutkowe,
- wykazuje dużą samodzielność i potrafi bez pomocy nauczyciela korzystać z różnych źródeł wiedzy, np.: układu okresowego pierwiastków chemicznych, wykresów, tablic fizycznych, chemicznych, encyklopedii i internetu,
- projektuje i bezpiecznie wykonuje doświadczenia,
- wykorzystuje zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwoju.

c) Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone w wymaganiach podstawy programowej,
- poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania typowych zadań i problemów,
- krytycznie korzysta z wielu źródeł wiedzy,
- określa związki przyczynowo-skutkowe,
- wykonuje samodzielnie i poprawnie większość poleceń, zadań i doświadczeń, przestrzegając zasad bezpieczeństwa.

d) Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- z pomocą nauczyciela poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania typowych zadań i problemów,
- z pomocą nauczyciela korzysta ze źródeł wiedzy,
- z pomocą nauczyciela bezpiecznie wykonuje doświadczenia.

e) Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma pewne braki w wiadomościach i umiejętnościach określonych w wymaganiach podstawy programowej, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia, z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności.

f) ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności wynikających z podstawy programowej.

8. Tabela z progami procentowymi do prac pisemnych.

Ocena	Progi procentowe
5+	<93% – 100%>
5	<85% – 93%)
4+	<78% – 85%)
4	<70% – 78%)
3+	<63% – 70%)

3	<55% – 63%)
2+	<48% – 55%)
2	<40% – 48%)
1+	<34%,40%)

9. Dostosowanie Przedmiotowego Systemu Oceniania do możliwości uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

1. Uczniowie, którzy uzyskali opinię Poradni Psychologiczno-pedagogicznej o specjalnych potrzebach edukacyjnych (Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r.) traktowani są indywidualnie i oceniani z uwzględnieniem zaleceń poradni.

2. Obowiązkiem nauczyciela jest jak najlepsze dostosowanie wymagań edukacyjnych ucznia do jego możliwości i potrzeb edukacyjnych oraz psychofizycznych.

3. Uczniowie ze stwierdzoną dysfunkcją wymagają w szczególności wzmocnienia poczucia własnej wartości, zapewnienia poczucia bezpieczeństwa oraz zwiększania motywacji do nauki.

Dostosowanie obejmuje następujące obszary:
warunki procesu dydaktycznego,
warunki dotyczące sprawdzania wiedzy i umiejętności,
zewnętrzną organizację nauczania.

specyficzne trudności w uczeniu się:

Dysgrafia:

Dostosowanie wymagań w odniesieniu do formy tekstu. W przypadku, gdy nauczyciel ma trudności w odczytaniu pracy może poprosić ucznia o przeczytanie fragmentu testu lub odpytać go ustnie z danego materiału. Warto też prosić ucznia o pisanie drukowanymi literami lub pisanie prac przy użyciu komputera. Ocenie nie podlega czytelność, estetyka prac tylko ich wartość merytoryczna.

Dysleksja i dysortografia:

Dostosowanie wymagań wiąże się z wydłużeniem czasu na prace pisemne na sprawdzianie o 5-10 minut (w zależności od rodzaju pracy). Nauczyciel powinien sprawdzić czy polecenia szczególnie na sprawdzianie zostały przez ucznia dobrze zrozumiane. Zaleca się polecenia krótkie i proste. Podczas odpowiedzi ustnych nauczyciel może zadawać pytania naprowadzające lub pomocnicze. W razie potrzeby można podzielić materiał na części. W pracach pisemnych ocenie nie podlegają błędy ortograficzne. Pisanie prac pisemnych może odbywać się ze słownikiem ortograficznym. Przed wezwaniem ucznia do odpowiedzi należy dać mu czas na powtórzenie materiału i skoncentrowanie się. W razie potrzeby zalecane jest wydłużenie czasu pracy na niektóre zadania oraz zwiększenie czasu na opanowanie danego słownictwa. Ważne jest nauczanie polisensoryczne.

Uczeń z zaburzeniami funkcji słuchowo-językowych (np. słabosłyszący):

- ważne jest zapewnienie pomieszczenia z dobrą akustyką, w razie potrzeby zamknięte okna i posadzenie ucznia w pierwszej ławce;
- nauczyciel powinien znajdować się blisko ucznia gdy przekazuje informację słowną;
- wydłużenie czasu na udzielenie odpowiedzi (np. w przypadku ucznia jękającego się) oraz na uczenie się nowego słownictwa;
- sprawdzanie czy uczeń dobrze zrozumiał treść polecenia, w razie potrzeby udzielanie

dodatkowych wskazówek;

- zwiększenie metod wykorzystujących zmysł wzroku – pomoce wizualne (historyjki obrazkowe, ilustracje).

Uczeń z zaburzeniami funkcji wzrokowo-przestrzennych (np. słabowidzący):

- posadzenie ucznia w pierwszej ławce, zapewnienie właściwego oświetlenia;
- wydłużony czas na sprawdzianach i na wykonanie określonych zadań na lekcji, a także na opanowanie nowego materiału;
- materiał, który sprawia uczniowi trudność jest dzielony na mniejsze części;
- częste korzystanie z materiałów audio;
- dostarczenie tekstów drukowanych w wersji powiększonej;
- stawianie pytań typu „co widzisz?”, żeby sprawdzić czy należy pomóc uczniowi we właściwej interpretacji materiału.

Uczniowie z niepełnosprawnością ruchową:

- dopasowanie stołu, krzesła do potrzeb fizycznych ucznia;
- w razie potrzeby zapewnienie asystenta (osoby, która będzie pomagała w poruszaniu się lub przemieszczaniu osobie);
- jeśli niepełnosprawność wiąże się z brakiem możliwości pisania to dostarczanie materiałów skserowanych albo w formie audiowizualnej.

Uczniowie z chorobami przewlekłymi lub uczniowie, którzy doznali sytuacji kryzysowych, traumatycznych:

- dostosowanie tempa zajęć, zadania domowe dopasowane do możliwości ucznia związanych z sytuacją zdrowotną;
- w razie potrzeby wydłużenie terminu związanego z poprawą sprawdzianów, wyznaczanie indywidualnego terminu;
- możliwość wydłużenia czasu przeznaczanego na pisanie sprawdzianu lub odpowiedź ustną;
- jeśli zajdzie taka potrzeba wolniejsze tempo pracy;
- udzielanie pomocy, wyjaśnień, motywowanie do pracy;
- szczególny nacisk kładzie się na wsparcie emocjonalne.

Uczniowie nadpobudliwi (np. ADHD) i zespół Aspergera:

- stosowanie krótkich poleceń używając zdecydowanego tonu;
- wyznaczenie jasnego celu i dzielenie materiału na mniejsze partie;
- eliminowanie bodźców rozpraszających z otoczenia;
- używanie jednoznacznego języka, wyjaśnianie metafor, wyrazów wieloznaczne.

Uczniowie z mózgowym porażeniem dziecięcym, epilepsją:

- stosowanie krótkich i zrozumiałych poleceń;
- możliwość wydłużenia czasu na opanowanie większej ilości materiału;
- umiejscowienie ucznia w pierwszej ławce blisko tablicy;
- w miarę możliwości stosowanie ustną formę odpowiedzi.

Wszyscy uczniowie o specjalnych potrzebach edukacyjnych powinni mieć ułatwiony oraz umożliwiony dostęp do korzystania z pomocy dydaktycznych. Należy często sprawdzać prace domowe, tak aby na bieżąco eliminować błędy. W sposób szczególny trzeba zadbać o rozwijanie zainteresowań oraz podtrzymywanie motywacji do nauki. Bardzo ważną rolę spełniają różnego rodzaju wzmocnienia pozytywne, np. zachęta, pozytywna informacja zwrotna, docenianie nawet małych sukcesów. W ocenie ucznia uwzględniany jest wysiłek i wkład pracy ucznia, jego aktywność, zaangażowanie, systematyczność a więc stosunek do obowiązków szkolnych, a nie same efekty pracy. Przy ocenianiu prac uczniów ze

specjalnymi wymaganiami ocenie nie podlegają błędy wynikające z ich deficytów. Nie można karać za objawy choroby. Należy chronić przed przemocą ze strony grupy rówieśniczej.

Praca z uczniem zdolnym:

- należy poszerzać materiał prezentowany na zajęciach;
- motywować do uczestnictwa w konkursach i olimpiadach;
- przydzielać uczniom zdolnym bardziej ambitne zadania podczas pracy grupowej, indywidualnej;
- dawać możliwość wyboru zadań i prac dodatkowych;

10. Ewaluacja przedmiotowego systemu oceniania.

- a) Przedmiotowy system oceniania powinien służyć uczniom i ich rodzicom w obiektywnym określeniu osiągnięć uczniów.
- b) Nauczyciel, zbierając opinie uczniów, ich rodziców oraz na podstawie własnych obserwacji, może zmieniać powyższe zasady. O każdej zmianie musi powiadomić uczniów i dokonać zapisu w systemie oceniania.
- c) Informacje o jakości systemu oceniania nauczyciel może czerpać od uczniów i ich rodziców w formie:
 - rozmów i dyskusji,
 - ankiet wypełnianych przez uczniów i ich rodziców.
- d) Po roku nauczyciel dokonuje analizy i usuwa ewentualne niedociągnięcia.